

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Aprobat:

în ședința Consiliului Științifico-Didactic,
proces verbal nr. 2 din 31 ianuarie 2019

Președinte: Lilia POGOLȘA,
dr.hab.prof.univ.

PROGRAM

Domeniul de formare: 011 Științe ale Educației

Specialitatea: 0114.11 Istorie, pentru cadre didactice din învățământul general

Numărul total de ore: 150 ore contact direct / 450 ore activitate individuală - 20 de credite profesionale.

Baza admiterii: studii superioare

Limba de instruire: Româna

Forma de organizare: cu frecvență la zi

Chișinău, 2019

Programul de formare profesională continuă a fost actualizat în conformitate cu *Metodologia de elaborare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice* (ordin MECC nr.92 din 30.01.19) în cadrul ședinței Consiliului Științifico-Didactic al IȘE din 31.01.2019 în baza Programului de formare profesională conntinuă la specialitatea **Istorie**, coordonat cu MECC în 29.12.2017.

Autori:

Ion Achiri, *dr. conf.univ.*

Nina Petrovski, *dr.hab.conf.univ.*

Viorica Andrițchi, *dr.hab.conf.univ.*

Rodica Solovei, *dr.conf.univ.*

Aurelia Pisău, *lector univ.*

Recenzenți:

Nelu Vicol, *dr.conf.univ.*

Svetlana Nastas, *dr.*

Notă explicativă

1. Concepția formării și destinația Programului

Formarea cadrelor didactice la Istorie semnifică o activitate didactică și psihopedagogică desfășurată ca fiind necesitate raportată, indiferent de situații, la idealul educațional, deoarece realitatea pedagogică însăși trebuie concepută prin prisma aspirațiilor și valorilor, consolidate de istorie și orientate spre viitor.

Programul de formare profesională continuă la Istorie se axează pe valorizarea entităților istorice, conforme Curriculumului respectiv și pe aplicarea acestora în acțiuni didactice cu referire la proiecția profilului și personalității elevului, dotat cu un set de valori general - umane, naționale și democratice, capabil să reflecteze asupra impactului trecutului în viața cotidiană și asupra rolului istoriei în viața prezentă și ca factor de predicție a schimbărilor.

2. Scopul Programului de formare continuă se identifică în dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice în didactica *Istoriei* din perspectiva formării competențelor școlare ale elevilor și promovarea valorilor educaționale în dezvoltarea personalității elevului.

3. Domeniul de activitate a cadrelor didactice

Cadrele didactice formate sunt angajate în calitate de profesori de istorie în învățământul general și învățământul profesional tehnic postsecundar.

4. Finalitățile Programului conform Ghidului utilizatorului ECTS

Dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice care vizează:

- valorificarea strategiilor și tehnologiilor educaționale pentru realizarea calitativă a prevederilor curriculumului modernizat la *Istorie*, din perspectiva pedagogiei competențelor;
- valorificarea modelelor de proiectare didactică constructivistă;
- desfășurarea unui proces de predare-învățare interactivă, centrată pe formare de competențe;
- promovarea diverselor modalități de activizare a elevilor în cadrul lecției;
- evaluarea rezultatelor școlare în contextul pedagogiei competențelor;
- promovarea activă a valorilor postmodernismului în educație;
- valorificarea reperelor praxiologice moderne ale activităților educative;
- valorificarea legităților psihosociale ale educației moderne;
- valorificarea reperelor praxiologice ale brandingului personal și profesional;
- promovarea diverselor modalități psihologice pentru eficientizarea procesului educațional.

5. Condițiile de realizare a Programului:

Mijloace de formare: În vederea desfășurării cu succes a programului vor fi utilizate resursele spațiale ale IȘE (sălile de curs); computere; tabla interactivă; proiectorul multimedia; TV; acces la internet, copiatoare; suporturi de curs etc.

Metode de formare: training-ul, prelegerea cu elemente interactive, învățarea prin descoperire, conversația euristică, brainstorming, dezbateră, SINELG, problematizarea, studiul de caz, explozia stelară, jocul de rol, modelarea, simularea de situații, interogare multiprocesuală, metoda construcțiilor de modele, metoda proiectului, metoda obstacolelor, lucrul cu suportul de curs, consilierea etc.

Resurse de timp: 3 săptămâni.

Forme și modalități de evaluare: Se vor promova diverse modalități de evaluare inițială, formativă și sumativă.

6. Echipa de formare:

Colaboratorii angajați la Catedra *Didactica Disciplinelor Școlare*;

Colaboratorii catedrei *Psihopedagogie și Management Educațional*;

Colaboratori ai IȘE;

Responsabili din cadrul MECC;

Personal de sprijin (Secția studii; Centrul de Informatizare și Editare; Contabilitatea, etc.).

Cadre didactice din instituțiile universitare, din învățământul general și din școli de aplicații.

7. Grupul țintă: profesorii de *Istorie*.

8. Planul de învățământ

Notă. Programul este elaborat în contextul respectării raportului: 30% - ore teoretice, 60% - ore practice și 10% - ore evaluare / schimb de experiență.

a) Calendarul activităților

Săptămâna întâia	Săptămâna a doua	Săptămâna a treia
Timpu didactic: 5 zile, 50 de ore	Timpu didactic: 5 zile, 50 de ore	Timpu didactic: 5 zile, 50 de ore

b) Design-ul Planului de învățământ

Nr. d/o	Denumirea modului	Total ore	Numărul de ore de studiu		Forma de evaluare	
			Inclusiv pe tipuri de activități			
			Prelegeri	Lecții practice		
MODULUL A: Didactica disciplinei școlare Istoria românilor și universală		300	20	55	225	Proiect metod./didactic
I.	TENDINȚE MODERNE ÎN DIDACTICA DISCIPLINEI ȘCOLARE	52	6	7	39	Chestionar
1.	Integrarea intra- și interdisciplinară în contextul formării competențelor școlare	16	2	2	12	
2.	Constructivismul – un nou context al învățării	8	2	-	6	
3.	Metodologia învățării constructiviste	8	2	-	6	
4.	Proiectarea didactică din perspectiva învățării constructiviste la istoria românilor și universală	12	-	3	9	
5.	Evaluare / Schimb de experiență	8	-	2	6	
II.	TEORIA ȘI METODOLOGIA FORMĂRII COMPETENȚEI ȘCOLARE	32	-	8	24	Chestionar
1.	Obiectivul educațional, capacitatea și competența școlară: definiții și caracteristici	8	-	2	6	
2.	Taxonomia competențelor în învățământul general	8	-	2	6	
3.	Metodologia de formare a competenței școlare	8	-	2	6	
4.	Evaluare /Schimb de experiență	8	-	2	6	
III.	STANDARDELE DE COMPETENȚĂ PROFESIONALĂ ȘI METODOLOGIA DE IMPLEMENTARE	16	4	-	12	Chestionar
1.	Standarde de competență: delimitări conceptuale	8	2	-	6	
2.	Metodologia de implementare a standardelor de competență	8	2	-	6	
IV.	METODOLOGIA DIDACTICII INTERACTIVE	40	-	10	30	Chestionar
1.	Metodologia didacticii interactive (MDI): delimitări conceptuale	8	-	2	6	
2.	Metodologia organizării învățării prin cooperare	8	-	2	6	
3.	Strategii și tehnologii didactice interactive specifice disciplinei	8	-	2	6	
4.	Metoda proiectelor în procesul educațional la Istoria românilor și universală	8	-	2	6	
5.	Evaluare/ Schimb de experiență	8	-	2	6	
V.	MANAGEMENTUL LECȚIEI MODERNE	64	-	16	48	Chestionar
1.	Lecția din perspectiva didacticii moderne	8	-	2	6	
2.	Modele de conducere a lecției	8	-	2	6	
3.	Organizarea și planificarea managerială a lecției	8	-	2	6	
4.	Perfecționarea managerială a lecției de istorie	40	-	10	30	
VI.	EVALUAREA ÎN BAZĂ DE COMPETENȚE	80	10	10	60	Chestionar

1.	Evaluarea din perspectiva formării competențelor școlare	24	4	2	18	
2.	Standarde de eficiență a învățării	16	2	2	12	
3.	Referențialul de evaluare: corelarea <i>standarde de eficiență – competențe școlare</i>	16	2	2	12	
4.	Metodologia elaborării unui instrument de evaluare în bază de competențe la Istoria românilor și universală	16	2	2	12	
5.	Evaluare /Schimb de experiență	8	-	2	6	
VII.	CULTURA COMUNICĂRII	16	-	4	12	Chestionar
1.	Cultura comunicării pedagogice	8	-	2	6	
2.	Caracter normat și caracter cultivat al limbii literare	8	-	2	6	
MODULUL B Psihopedagogie		180	14	31	135	Test
I.	Repere pedagogice în formarea atitudinilor elevilor	20	2	3	15	
1.	Cultivarea atitudinilor elevilor în procesul educațional	8	2	-	6	
2.	Problematika formării atitudinilor în cadrul disciplinelor școlare	8	-	2	6	
3.	Formarea atitudinilor în cadrul activităților educative	4	-	1	3	
II.	Asigurarea mediului dezvoltativ de învățare.	40	4	6	30	
1.	Mediul dezvoltativ de învățare: esență și caracteristici	16	2	2	12	
2.	Managementul clasei și al comportamentului elevilor	24	2	4	18	
III.	Asigurarea climatului psihologic în mediul educațional	40	4	6	30	
1.	Componentele și dimensiunile climatului psihologic	16	2	2	12	
2.	Condițiile și formele de manifestare a climatului psihologic (conflictele, coeziunea, comunicarea, nivelul de conducere în activitatea cadrului didactic/managerial)	16	2	2	12	
3.	Modalități psihologice de creare în instituția de învățământ/procesul educațional a climatului prietenos/favorabil	8	-	2	6	
IV.	Modalități de eficientizare a relațiilor interpersonale la nivel micro și macro social (clasă, școală, societate)	40	4	6	30	
1.	Competența de comunicare interpersonală: esență, forme, procedee, finalități	16	2	2	12	
2.	Abilitățile specifice comunicării interpersonale în mediul educațional	16	2	2	12	
3.	Metode și tehnici de comunicare interpersonală în mediul educațional	8	-	2	6	
V.	Reglarea / autoreglarea afectivă în procesul educațional	40	-	10	30	
1.	Inteligența emoțională: esență și strategii de dezvoltare	4		1	3	
2.	Corelația tridimensională a reglajului afectiv. Tehnici, modalități de reglare/autoreglare afectivă	8	-	2	6	
3.	Metode de depășire a barierelor psihosociale și instaurarea echilibrului emoțional	8	-	2	6	
4.	Strategii de diminuare a agresivității personale și sociale	8	-	2	6	
5.	Dependențele: clasificări, particularități, intervenții.	8	-	2	6	
6.	Profilaxia dependențelor	4	-	1	3	
MODULUL C Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație		60	4	11	45	Chestionar
1.	Aplicații ale Microsoft Word	8	-	2	6	

2.	Lecții interactive în Power Point	8	-	2	6	
3.	Softuri educaționale la disciplină. Tabla interactivă	24	4	2	18	
4.	Platforme E-learning. Paginile web	12	-	3	9	
5.	Evaluare /Schimb de experiență	8	-	2	6	
MODULUL D Branding profesional		60	4	11	45	Test
I.	Identitatea profesională a cadrului didactic	20	2	3	15	
1.	Valorile - sistem de referință în activitatea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice	8	2	-	6	
2.	Imaginea de sine și identitatea profesională a cadrului didactic	4	-	1	3	
3.	Modalități de dezvoltare profesională a cadrelor didactice. Traseul de dezvoltare profesională a cadrelor didactice	8	-	2	6	
II.	Dezvoltarea personală a cadrului didactic prin autoeficacitate și automotivare	40	2	8	30	
1.	Credibilitatea profesională: prezența profesională, competența profesională, tactul pedagogic și social	8	2	-	6	
2.	Dezvoltarea personală a cadrului didactic: concepte, componente	8	-	2	6	
3.	Dimensiunile autoeficacității: fizică, mentală, socială/emoțională, culturală, spirituală	8	-	2	6	
4.	Sursele autoeficacității: persuasiunea verbală, starea fiziologică și psihologică, experiența anterioară, învățarea pe tot parcursul vieții	8	-	2	6	
5.	Condițiile automotivării cadrului didactic. Metoda 7 de „C” ai încrederii.	8	-	2	6	
Total general:		600	42	108	450	

9. Bibliografie selectivă:

1. Codul Educației al Republicii Moldova. Monitorul Oficial. nr. 152 din 17.07.2014.
2. Planul cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2018-2019, aprobat prin ordinal MECC nr.397 din 29.03.2018.
3. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova *Cadrul de referință al curriculumului național*. Chișinău, Lyceum, 2017.
4. Ministerul Educației Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. Institutul de Științe ale Educației. *Curriculumul școlar: Provocări și oportunități de dezvoltare*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale. 7 - 8 decembrie 2018. IȘE, Chișinău, 2018.
5. Standarde de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general, Ministerul Educației, Chișinău, 2016.
6. Standardele de eficiență a învățării la Istoria românilor și universală. Standarde de eficiență a învățării. Ch: Editura Lyceum, 2012.
7. Referențialul de evaluare a competențelor specifice formate elevilor, ME, IȘE, Chisinau, 2014.
8. Repere metodologice de organizare a procesului educațional la disciplina școlară Istoria românilor și universală, anul de studii 2018-2019.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/istoria_repere_metodologice-2018_rom.pdf
9. Regulamentul de evaluare și notare a rezultatelor școlare, promovare și absolvire în învățământul primar și secundar (ord. nr. 638 din 30 iunie 2016).
10. Curriculumul școlar pentru disciplina Istoria, clasele a V-a - a IX-a (aprobat prin ordinul ME nr. 244 din 27 aprilie 2010), Ch: Editura Lyceum, 2010
11. Istoria. Curriculum pentru clasele a X-a și a XII-a (aprobat prin ordinul ME nr. 244 din 27 aprilie 2010), Ch.: Editura Știința, 2010.
12. Petrovski N., Didactica istoriei, UPS *Ion Creangă*, Chișinău, 2007.
13. Petrovski N., Învățarea pragmatică a istoriei. Ghid tehnologic, Print Caro SRL, Chișinău, 2012.
14. Solovei R., Cara A., et al., Formarea axiologică a elevilor în cadrul disciplinelor socioumane: aspecte teoretice și aplicative, IȘE, Prin – Caro SRL, Chișinău, 2010.

15. Eremia I., Eșanu R., Negru E., Solovei R., Programa pentru examenul de absolvire a gimnaziului la disciplina Istorie, ME, anul de studii 2014-2015. <http://www.aee.edu.md/>
16. Eșanu R., Cojocaru Gh., Scutaru S., Solovei R., Istoria românilor și universală. Programa pentru examenul de bacalaureat, anul de studii 2015-2016. <http://www.aee.edu.md/>.

Notă: *Bibliografia specifică este vizualizată în corpusul Curriculumului de formare profesională continuă la cele 4 module structurate în Planul de învățământ.*

Planul de învățământ al Programului finalizează cu evaluarea competențelor cadrelor didactice în baza elaborării și prezentării **Proiectului metodologic/ didactic**.

În context se aplică și evaluările curente și formative pe module/compartimente ale Planului de învățământ în baza chestionarului, testului etc.

Programul a fost examinat în ședința Catedrei *Didactica Disciplinelor Școlare*, proces verbal nr. 1 din 31 ianuarie 2019.

Achiri Ion, dr.conf.univ.,
Șeful Catedrei *Didactica Disciplinelor Școlare*